

KOMENDA POWIATOWA POLICJI PAŃSTWOWEJ W BĘDZINIE (SYGN. 1046)

County Command of the State Police in Będzin

2016.48.1, RG-15.453M

United States Holocaust Memorial Museum Archives
100 Raoul Wallenberg Place SW
Washington, DC 20024-2126
Tel. (202) 479-9717
e-mail: reference@ushmm.org

Descriptive Summary

Title: Komenda Powiatowa Policji Państwowej w Będzinie (Sygn. 1046):
County Command of the State Police in Będzin

Dates: 1926-1939

Accession Number: 2016.48.1

Record Group Number: RG-15.453

Creator: Komenda Powiatowa Policji w Będzinie.

Extent: 579 digital images: PDF (284 GB)

Repository: United States Holocaust Memorial Museum Archives, 100 Raoul Wallenberg Place SW,
Washington, DC 20024-2126

Abstract: Records the State Police in Będzin, Poland. Contain selected files concerning Jews from Będzin.

Languages: Polish and some Yiddish

Access: Collection is open for use, and is available on the museum's internal network as a digital collection.

Reproduction and use: Reproduction of more than 100 pages of copies of documents for researchers or other institutions requires a written permission of the General Director of the State Archives of the Republic of Poland. Publication of more than 10 complete documents in an individual work requires the written authorization of the General Director. The Museum may not publish any archival material

obtained from the General Director, including specific archives under his control, on the Internet, the World Wide Web, or any other publicly accessible on-line network without the written permission of the General Director. Citation of the materials in any publication must refer to the Museum and the Polish State Archives and must include the name of the archival group and catalogue number of the originals.

Preferred citation: (Identification of item), (identification of file), Reel number, Komenda Powiatowa Policji Państwowej w Będzinie (Sygn. 1046), 1926-1939, RG-15.453, United States Holocaust Memorial Museum Archives, Washington, DC.

Acquisition information: The United States Holocaust Memorial Museum Archives received the filmed collection via the United States Holocaust Memorial Museum International Archival Programs Division in Jan. 2016. This is a cooperative project based on the agreement between USHMM and Yad Vashem, Israel.

Forms part of the Claims Conference International Holocaust Documentation Archive at the United States Holocaust Memorial Museum. This archive consists of documentation whose reproduction and/or acquisition was made possible with funding from the Conference on Jewish Material Claims Against Germany.

Existence and location of originals:

Archiwum Państwowe w Kielcach
ul. Janusza Kusocińskiego 57
Kielce 25-045
Poland
Tel. 011 (0048 41) 260 53 11
e-mail: kancelaria@kielce.ap.gov.pl
Web page: www.kielce.ap.gov.pl

Copyright Holder:

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych
ul. Rakowiecka 20
Warsaw 02-517
Poland
Tel. 011 48 (22) 565-46-00
e-mail: ndap@archiwa.gov.pl
Web page: www.archiwa.gov.pl

The additional finding aid for the records of Sygn. 1046 housed at Archiwum Państwowe w Kielcach can be found at: http://baza.archiwa.gov.pl/sezam/sezam.php?l=pl&mode=show&zespoly_id=22871

Accruals: Accruals may have been received since this collection was first processed, see archives catalog at collections.ushmm.org for further information.

Processing history: Finding aid adapted from the inventory provided by the United States Holocaust Memorial Museum International Archival Programs Division by Aleksandra Borecka, May 2016.

Scope and Content of Collection

Various police reports, lists of criminals, reports of officers and police informants concerning political, social and professional organizations, security of the city, unemployment and crime.

System of Arrangement

Arranged in six series:

1. Police District-police personnel records
2. Situational reports 1926
3. The lists of crimes and situational reports, 1927
4. Reports and situation reports on the state of security, lists of crime 1928
5. Investigations and police orders, 1930, 1931
6. Reports and lists of crime, the state of security, unemployment and crime, 1933, 1935-1939.

Indexing Terms

Corporate Name:

Komenda Powiatowa Policji w Będzinie.

Genre/Form:

Registers.
Reports.

Geographic Name:

Będzin (Poland)

Topical Term:

Police--Poland--Będzin--History--20th century.
Crime and criminals--Poland--Będzin--History--20th century.
Criminal investigation--Poland--Będzin--History--20th century.
Polish people--Legal status, laws, etc.--Poland--Będzin--20th century.
Jews--Legal status, laws, etc.--Poland--Będzin--History--20th century.

CONTAINER LIST

NOTE: Polish inventory provided by the United States Holocaust Memorial Museum International Archival Programs Division.

Archiwum Państwowe w Kielcach (State Archives in Kielce)

Komenda Powiatowa Policji Państwowej w Będzinie (Sygn. 1046)

Zespół zawiera meldunki, raporty sytuacyjne, wykazy przestępców i doniesienia funkcjonariuszy i informatorów policji dotyczące organizacji politycznych, społecznych i zawodowych. Ze względu na

barierę językową informacje o organizacjach żydowskich są bardziej lakoniczne. Wiadomości o polskich organizacjach są głębsze i zawierają wiele wątków dotyczących Żydów.

Nr teczek	Opis
1	<p>Akta dotyczące składu osobowego jednostek policji powiatowej oraz dotyczące postrzeleń,</p> <p>Akta luźne, stan dobry, j. polski, s. 31</p>
2	<p>Raporty sytuacyjne X-XII 1926</p> <p>k. 7 Raport nr 70 opisujący zebrania robotników-ortodoksów i syjonistycznej partii pracy w Będzinie.</p> <p>k. 16 Napad rabunkowy na Haika Rotensztajna.</p> <p>k. 17 Zabójstwo służącej Samuela Liwera.</p> <p>k. 20 Odczyt Poalej Syjon w Dąbrowie.</p> <p>k. 24 Kradzież biżuterii Matli Bursztyn.</p> <p>k. 26 Postępowanie w sprawie kobiety, która przez nieuwagę wpadła do nie zakratowanej piwnicy Berka Kiwy doznając złamania nogi powyżej kolana.</p> <p>k. 27 Zebranie związku robotników żydowskich w Będzinie.</p> <p>k. 30 Kradzież 167 Hermanowi Borenowi.</p> <p>k. 40 Zebranie związku rzemieślników żydowskich.</p> <p>k. 41-42 Odczyt Grundberga o „swawolności młodzieży i roli kobiet w odrodzeniu moralnym społeczeństwa”</p> <p>k. 46 Towarzystwo „Hazomier” zorganizowało wykład dr Dryjaera promujący esperanto.</p> <p>k. 50 Zabójca Estery Woźnicy popełnia samobójstwo po policyjnym pościgu.</p> <p>k. 51 Odczyt „Stara indyjska filozofia” Ajsurowicza w bibliotece żydowskiej w Dąbrowie.</p> <p>k. 52-52a Odczyt „Moralność biblijna w świetle walki społecznej proletariatu” dla młodzieży żydowskiej Hanemana z Warszawy.</p> <p>k. 52b Zebranie żydowskiego Związku Rzemieślników w Będzinie.</p> <p>k. 56 Odczyt „Co to jest filantropia i czy jest potrzebna?” Anczela Wajcenberga w Będzinie.</p> <p>k. 57 Zebranie Poalej Syjon w Będzinie.</p> <p>k. 59, 61 Hanuka zorganizowana przez towarzystwo „Mizrachi” w Sosnowcu.</p> <p>k. 62-63 Kradzież 5000 zł Mendlowi Wajskelowi.</p> <p>k. 64 Kradzież 90 kg włosów Matochowi Benjaminowi Wolfowi.</p> <p>k. 65 Rabin z Będzina wezwał na zebraniu towarzystwa „Rajz-Lechen” do pomocy 300 ubogim rodzinom.</p> <p>k. 70 Odczyt „Prorocy Wschodu” wygłoszony w języku jidysz przez literata J. Ofenrowicza.</p> <p>Stan akt średni, akta luzem, s. 71, język polski, maszynopis</p>

3	Wykazy przestępstw i raporty sytuacyjne 1927 k. 2-4 Zebranie syjonistów na którym przybyły z Palestyny Hersz Sinajer zaznajamiał uczestników z sytuacją w Ziemi Świętej. „Z powodu burzliwego nastroju zebranych przewodniczący rozwiązał zebranie przed zakończeniem dyskusji” k. 21 Odczyt „Głód Moczarz” Wieniawy-Długoszowskiego w Będzinie. Uczestniczyła w nim także młodzież żydowska (wolnomyśliciele). k. 8-11 Meldunek sytuacyjny z 22 II 1927. Zawiera informacje o działalności ortodoksów, syjonistów, Bundu i NSPP. [teczka szara, stan akt średni, akta luzem, paginowane, 17/130 stron do mikrofilmowania, język polski, rękopis i maszynopis] k. 22 Okradzenie kamasznika Abrama Warszawskiego. k. 32-34 Meldunek sytuacyjny z 32 III 1927 r. Zawiera informacje o działalności Żydów, KPP i odczyt Wieniawy-Długoszowskiego dla ok. 100 osób, przeważnie młodzieży żydowskiej o polskim więziennictwie. k. 67-68 Moszek Hercberg, Rubin Feder i Moszek Openchejm zatrzymani za kradzież 200 dolarów oraz szereg rewizji w domach żydówek prawdopodobnie zaangażowanych w działalność komunistyczną. Stan akt średni, akta luzem, s. 78, język polski, maszynopis
4	Meldunki i sprawozdania sytuacyjne o stanie bezpieczeństwa, wykazy przestępczości, 1928 k. 1-2a Zatrzymanie Szymona Maneli i Kałmy Krygier jako podejrzanych o rozklejanie w Będzinie odezw komunistycznych. k. 10-12 Napad na sklep Mordki Hermana oraz proces kilku żydowskich działaczy, w którym największy wyrok (rok więzienia) dostał Berek Majtelos. k. 15-16a Burda w piwiarni Szaji Małki, w trakcie której uderzono interweniującego policjanta oraz złapanie grupy pasrów m. in. Abrama Feldmana a także aresztowanie 53 lewicowych działaczy, w tym wielu Żydów i Żydówek. k. 20-21, 25-25a, 27, 31-32, 34-35, 37, 40-41, 46-47a, 65-65a Stan akt średni, akta luzem, s. 68, j. polski, maszynopis
5	Dochodzenie w sprawie użycia broni przez policję w 1930 r. Akta luźne, stan dobry, maszynopis, j. polski, k. 2
6	Rozkaz operacyjny Komendanta Powiatowego w sprawie metod i środków rozpraszania demonstracji, 1931 Akta luźne, do konserwacji, maszynopis, j. polski, k.2
7	Sprawozdania i wykazy przestępczości, stan bezrobocia, 1933 k. 1 „W związku z nadużyciami podatkowymi, fałszowaniem ksiąg i papierów wartościowych” w kopalni „Helena” w Nivce zatrzymano cały zarząd kopalni: Salomon Łaznowski, Moszek Szpiro i Mordka Jakub Hamberger. k. 1a Kradzież w domu Szulima Goldwasera. k. 12-12a Szereg kradzieży w żydowskich sklepach.

	<p>k. 13 Przedostanie się „pośła komunist.” Rozenberga na teren kopalni Hr. Renard w Sosnowcu i wzywanie 1300 osobowej załogi do strajku.</p> <p>k. 23-23a Kradzież w warsztacie krawieckim Majera Szajera.</p> <p>k. 24 Kradzież w domu Moszka Ungera</p> <p>k. 34-34a Kradzież artykułów spożywczych na szkodę Sury Futerman.</p> <p>k. 56-56a Zebranie młodzieży żydowskiej na rynku w Będzinie w liczbie ok. 20 osób „która wznosząc okrzyki antypaństwowe usiłowała urządzić demonstrację”.</p> <p>k. 62 3-letni Icek Szulcman przejechany przez samochód w Sosnowcu.</p> <p>k. 65 Zatrzymanie Szmula Szpigieła u którego znaleziono obligację pochodzącą z kradzieży.</p> <p>k. 45-45a Aresztowanie grupy Żydów handlujących futrami z przemytu.</p> <p>Stan akt średni, akta luzem, s. 65, język polski, rękopis i maszynopis</p>
8	<p>Wykazy i sprawozdania o przestępczości i stanie bezpieczeństwa w powiecie, 1936</p> <p>k. 2-3 Nawoływanie do bojkotu i bicia Żydów przez 10-osobową bojówkę SN w Sosnowcu.</p> <p>k. 8-8a Wrzucenie petardy do domu Majera Gelibtera, która zraniła lekko 5 osób.</p> <p>Stan akt średni, akta luzem, s. 18, język polski, rękopis i maszynopis</p>
9	<p>Sprawozdania i telefonogramy w sprawach strajków, 1935-1939</p> <p>Akta luźne, stan akt dobry, j. Polski, k. 20</p>